

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

راهنمای مطالعه

اسامی مؤلفین به ترتیب حروف الفبا:

دکتر بابک ثابت – دکتر احمد رضا زاده مافی – دکتر حمیرا زردوز – دکتر

مرجان شکیبا – دکتر مریم واعظ جلالی

مقدمه:

امروزه راهنماهای مطالعه^۱ بعنوان یک ابزار مدیریت آموزش و یادگیری، هم برای اساتید و هم برای دانشجویان بسیار ضروری به نظر می‌رسند. یک راهنمای مطالعه بالینی باید شانه به شانه‌ی دانشجو قرار گرفته و او را در طی مسیر آموزش و یادگیری خود هدایت کند. راهنمای مطالعه در واقع به دانشجو کمک می‌کند تا بداند چه باید یاد بگیرد، چگونه یاد بگیرد و چگونه بفهمد که یاد گرفته است. بنابراین می‌توان گفت که بخشی از مهم‌ترین اهداف نوشتن راهنمای مطالعه، **مدیریت یادگیری و فعالیت‌های دانشجویان** است. یک ویژگی ارزشمند راهنمای مطالعه این است که می‌تواند پایه شکل‌گیری بانک اطلاعات شخصی شود. بدین ترتیب که دانشجو مطالعات خود را طی دوره به آن اضافه کرده و منابع اطلاعاتی زنده خود را ایجاد خواهد کرد.

راهنماهای مطالعه عمدتاً سه بخش مهم دارند:

۱- مدیریت یادگیری دانشجو

۲- هدایت فعالیت‌های مرتبط با یادگیری دانشجو

۳- محتوای علمی

بسته به اینکه هر یک از این سه بخش به چه میزان در تهیه راهنماهای مطالعه مورد نظر قرار گیرد، ساختار آنها متفاوت می‌شود. در مراحل اولیه‌ی اصلاحات برنامه آموزشی، با توجه به ادغام محتوای چندین دوره‌ی مختلف در یکدیگر، اولین مشکل رودرروی آموزش، همین محتوای ادغام شده بود. لذا راهنماهایی که به عنوان راهنماهای اولیه در این برنامه مورد نظر بود، عمدتاً با هدف تأمین بخش سوم طراحی شده بود و حدود و خطوط کلی محتوای ادغام شده را مشخص می‌کرد.

اکنون بعد از گذشت ده سال از شروع اصلاحات برنامه آموزشی، نیاز است که علاوه بر به‌روز کردن محتواهای قبلی، بخش‌های دیگر راهنماهای مطالعه نیز جهت تکمیل و ارتقای آنها در نظر گرفته شود. بر این اساس، متن پیش رو به منظور بازنگری راهنماهای مطالعه دوره کارآموزی برنامه‌ی اصلاحات دانشکده پزشکی شهید بهشتی نوشته شده است. این راهنمای مطالعه شامل سه فصل است:

فصل اول: توصیه‌های کلی درباره‌ی نحوه نگارش

فصل دوم: اجزای پیشنهادی

فصل سوم: ضمایم (فرم ارزشیابی، جداول سطح بندی بیماریها و ...)

¹ Study guides

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

فصل اول: توصیه‌های کلی درباره‌ی نحوه نگارش

..... توصیه‌های کلی

..... طرح سوال

..... طرح موضوعاتی برای تفکر

..... تجربه عملی / تمرین: برقراری ارتباط نکات آموزشی با فعالیت‌های بالینی

..... ارزیابی

..... ثبت تجربیات و فعالیت‌ها در آموختنما (پورت فولیو)

..... نکات استاد یا نظرات شخصی

..... منابع اطلاعاتی استفاده شده در محتوای علمی

..... نکات کلیدی

فصل دوم: اجزای پیشنهادی

..... نحوه نگارش

..... ۱-عنوان دوره

..... ۲-چگونه از راهنمای مطالعه استفاده کنیم

..... ۳-معرفی کلی دوره

..... ۴-معرفی بخش و بیمارستان

..... ۵-اهداف یادگیری دوره

..... ۶- مبانی پایه دوره

..... ۶-۱: علوم پایه و پاتوفیزیولوژی

..... ۶-۲: مبانی تشخیصی

..... ۶-۳: فارماکولوژی تخصصی

..... ۶-۴: کاهش خطرات سلامت

- ۷-تظاهرات بیماریها
- ۷-۱: عنوان
- ۷-۲: مورد بیمار
- ۷-۳: تعریف
- ۷-۴: مبانی علوم پایه
- ۷-۵: مکانیسم / پاتوفیزیولوژی: فیزیوپاتولوژی تعادل کلسیم
- ۷-۶: اتیولوژی
- ۷-۷: رویکرد تشخیصی
- ۷-۸: الگوریتم تشخیصی
- ۷-۹: رویکرد درمانی
- ۷-۱۰: نکات استاد (Professor Lemmas)
- ۷-۱۱: خودآموزی بیماریها
- ۷-۱۲: حل یک نمونه ی بالینی (میتوان پاسخ این موارد را در انتهای راهنمای مطالعه قرار داد) عنوان: برخورد با Hypocalcemia
- تشخیص
- ۷-۱۳: سایر نمونه های بالینی (خودآموزی)
- ۷-۱۴: مراجع برای مطالعه بیشتر
- ۸-توضیح کلمات و اصطلاحات جدید
- ۹-آموختنما
- ۱۰-ارزشیابی راهنمای مطالعه
- فصل سوم: ضنائم (فرم ارزشیابی و جداول سطح بندی بیماریها).....**
- ارزشیابی راهنمای مطالعه

فصل اول:

توصیه‌های کلی درباره‌ی نحوه نگارش

توصیه‌های کلی:

هر راهنمای مطالعه که مربوط به یک دوره آموزشی می‌شود، باید دارای یک ساختار پویا باشد و به یادگیری فعال دانشجو کمک کند. بدین منظور، در این بخش تعدادی از فعالیتها و یا توصیه‌های آموزشی نمونه که می‌تواند در تدوین این راهنما بکار گرفته شود معرفی می‌گردد.

طرح سوال

باید برای ایجاد یادگیری فعال، بعد از خواندن قسمتی از متن، از دانشجویان سوالاتی در ارتباط با موضوع مورد مطالعه پرسیده شود و یا از آنها خواسته شود که یک دیاگرام یا جدول برای شکلها رسم کنند. سوالات باید به صورت یک بخش ضمیمه شده در مطلب اصلی و با علامت "؟"

(مشخص باشند تا دانشجویان قادر به ارزیابی مطالعاتشان باشند. پاسخ سوالات ممکن است دقیقاً در زیر آنها مانند نمونه زیر قرار داده شود، در بخش جداگانه در انتهای راهنما آورده شود و یا به جلسه حضوری موکول گردد. در هر صورت لازم است در این بخش چگونگی پاسخ دادن به آنها برای دانشجو شفاف گردد.

محل دقیق ورود سوزن برای نمونه‌گیری مایع مغزی نخاعی و عوارض اصلی آن را ذکر کنید.

پاسخ:

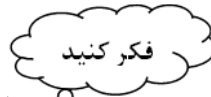
فضای بین مهره‌های L3 و L4
کاهش ناگهانی فشار داخل مغز و نشت مایع مغزی نخاعی

در فردی که هفته گذشته دچار آسیب Needle Stick با سوزن آلوده شده است، هم اکنون تست‌های HCVAb و HIVAb منفی است. آیا می‌توان به این بیمار اطمینان داد که دچار آلودگی با این ویروس‌ها نشده است؟

طرح موضوعاتی برای تفکر

می‌توانید جهت تفسیر کردن مطالب از دانشجویان بخواهید که بر اساس آموخته‌ها، در مورد علت یک مطلب فکر کنند و یا علت بروز یک پدیده را تفسیر کنند.

به این منظور از علامت استفاده کنید. در مورد پاسخ به این موارد هم می‌توانید نظیر طرح سوال عمل کنید و شاید بهترین شکل آن این است که این موارد در بحث گروهی در کلاس حضوری پاسخ داده شود.

فکر کنید

بر اساس علم آناتومی توضیح دهید که چرا امکان پیش بینی نتایج احتمالی انسداد هیچ کدام از عروق مغزی وجود ندارد؟

فکر کنید

چرا درد با منشأ قلبی گاهی در اندام فوقانی چپ احساس می شود؟

تجربه عملی / تمرین: برقراری ارتباط نکات آموزشی با فعالیت های بالینی

فعالیت هایی که مطالعات دانشجویان را به کار بالینی شان ارتباط می دهد، قسمت مهمی در راهنمای مطالعه محسوب می شود. به این ترتیب یادگیری عملی^۲ از نتایج آن خواهد بود. باید دانشجویان را به استفاده از نکات آموزشی در فعالیت های عملی شان ترغیب نمود. به این منظور از علامت

استفاده کنید. ←

² Learning by doing